

Käpieth jöt ke Pial ë Meth de Victoria

Dinka

New Child Safe Standards
Information Sheet

Käpieth Jöt ke Pial ë Meth ku bë Pial Meth cöla ril aabë jök paanë Victoria kë Alëthbor ee nïn 1 2022

Käpieth Pialë Meth (Käpieth) ee jök Victoria në Kön ic 2016. Bat/thökë run ke dhic, acuk tijn të ye Käpieth pial cök piny thïn tënë mïth ku kóc/rör thii.

Gëraa aayeke loi ago käkuan Pieth loi biki riel ëye.

Akutnhïim¹ ye Käpieth kuöm piny abë wïc bë latuej kenë Käpieth jöt në **1 Alëthbor 2022** yic Agut cïë dhamenë, Käpieth tö ëmen aaye röt loi.

Kä wickë në Käpieth jöt ku kuen ke bic kek loilo dhil bë akutnhïim ke looi bik mïth muk kóc/rör thii apieth. Aaye kë lacök gam tënë akutnhïim kuka ke cök kuany kenë Käpieth në yän kök ke Athurelya.

Känj cï akutnhïim loi wënthëer bi kek mïth ku rör thii muk apieth abë ke kony bik latuej adik kenë Käpieth jöt. Në yän kök yiic, akutnhïim abë wïc bik ger wälë loi ki löhden e men de pial meth, kä piöoc ke ku ciënj de akutnhom ago tuöm kenë Käpieth.

Thöndët ku nyuuth abë gam në Amatnom/Akutnhom ku kóc kök känj cök në pëi bi yiic tuej ago akutnhïim kony bik lo në Käpieth jöt yiic kë **Alëthbor ee nïn 1 2022**.

Eenju bë wäac?

Acök aalonë thöj yen kenë Käpieth ke Pial Meth tö ëmen, gëraa riliic anöjic kä jöt wicke:

- ku bë anïn/bëi ku wuöt tö në luoi Akutnhïimiic mat thïn ago mïth ku kóc kor muk apieth
- tënë tëxue thïn në piathde mïth Aboriginal ku kóc kor (rör thii)
- kubii rëc de lëëtë meth në yän yonlain ic mac
- në thiäak de kenë kuum, aguëer/ajuiëer ku dhöl kuany cök ago mïth ku kóc kor muk apieth.

Eenju wïc bi akutnhïim loi ëmen?

Kubii Käpieth jöt guiir akutnhïim alëu bik:

- käpieth jöt njc ku kë ger rot kë ke bë kuen në *Eenju loi rot? Tijnë yic de Käpiethë Pialë Meth jöt, eenju ger rot? Thöñjë ëmen ku Käpieth jöt de Meth ku thiëcthiëc ee Coolë Thiëc.*
- tak kä ye akutnhomdu wïc bë loi ku bë tuöm kenë Käpieth jöt kë **Alëthbor ee nïn 1 2022** ku jök në ajuiërke gëra ëmen.
- gämë [tëen](#) ku bi yi gät të gem akutnhom thön jöt ku nyuuth ago akutnhïim kuony bik lo në Käpieth yiic.

¹ Käñjë kä thiäak nyuocth kedhie tënë 'kä rekröt tö' aaci waar në ye warej këne yic kenë 'akutnhom/akutnhïim' në wëtë wël dac yökë këdë. Kë rekrot tö aye ciäat në bakë 3(1) de *lönj ë 2005 de lajik mïth ku pialden* ku döm kä tö wën pieth kenë käke Pial Meth.

Ee káko kek ye Kápiethë Pialë Meth jöt?

Anoŋ Kápiethë Pialë Meth jöt ke thiäär ku tök:

Képiethë Pialë Meth jöt 1 – akutnhíim aaye tēde ciēŋ piöl loi tē wēn ye ciēŋ láäu ic ku thōŋ wāac ku ŋic de mīth ke Aboriginal ku kōc kor aye ke theek ku ŋicke looi

Nē gēm mēt yīn kenē Képiethë Pialë Meth 1, akutnhom adhil bē, nē dhēl larok, ŋic:

- 1.1 Riel de meth bī yen ciēŋden nyuooth ku yekī yiēnydenē ciēŋ loi nē miētē piōu aye wai piōu ku ye kuony.
- 1.2 Acieer aayeke nuēt nē akutnhomic wēn ye kōc ke luoi kedhie loi biki ya tō kē cē rōt juiir kubik gam ku leckī riel de ciēŋ Aboriginal ku det kī thiekēyicde tēnē piathde ku pialde mīth ke Aboriginal ku kōc kor.
- 1.3 Kāŋ ajuieer aayeke dōmiic nē akutnhom ago loi bē ciēn atek thok ee tīŋ nē akutnhomic, jōp nhom cīi boŋ piny. Gerē yān thii tiēc ke atek thok aayeke jāāmiic kenē kājuēc kōc bē.
- 1.4 kutnhom ee kony apieth ku ke mētē cin thīn nē luoi kuany cōk ku mētē thīn nē e yic nē mīth ke Aboriginal, kōc kor ku aniēnkeniic.
- 1.5 Lōoŋ Akutnhom kedhie, dhōl kueny ke cōk, ajuieer ku dhōl loi keek ēbēn aaye piathē ciēŋ cak ku tēde ciēŋ amatnhom ku tuum/mēt kenē kā wic mīth Aboriginal keek, kōc kor ku aniēnken/bēikec.

Képiethë Pialë Meth jöt 2 – Pialë meth ku piathde aaci ke nuēt nē bāāny akutnhomic, kuum de bāāny ku ciēŋ

Nē gēm mēt yīn kenē Képiethë Pialë Meth 2, akutnhom adhil bē, nē dhēl larok, ŋic:

- 2.1 Akutnhom ee gēmē rot loi nē juōoric loi tēnē pialē meth.
- 2.2 Ciēŋē pialde meth aaye looi ku juiir nē kanēt yiic kedhie de akutnhom mēnē nhial lo piny ku ye cōk piiny lo nhial.
- 2.3 ajuieer ke kuum akuma ee cōkē pinyde pialē meth looi ku lōŋ de nyiēc rēer nē kanēt yiic kedhie.
- 2.4 lōŋ de ŋiēc rēer ee kā kueny ke cōk gam tēnē kōc lui ku kōc cē rōt gam nē biākde rēer piēth ŋōth ku mākthuliyaa.
- 2.5 Acieerē muŋde riāāk aayeke nhīim tāäu nē gēl kōu, dēēt ku ciēthē yic de riāāk tēnē mīth ku kōc kor.
- 2.6 Amēluui (kōc lui) ku kōc cē rōt gam aaye loiloiden deetiic nē biākde rōmē thōn ku muōk de kā cī gāt piny.

Képiethë Pialë Meth jöt 3 – mīth ku kōc kor aayeke yiēn riel nē biākde yithken, bik ke cin mat nē atēk riōōk pirden kuka ye lōōm ēke cī tāäu nē kōc nhīim

Nē gēm mēt yīn kenē Képiethë Pialë Meth 3, akutnhom adhil bē, nē dhēl larok, ŋic:

- 3.1 Mīth ku kōc kor aayeke lēk nē biākde yithken kedhie, anoŋ yīk pial, thōn ku metē rot thīn.
- 3.2 Thiekē yic de määth aye ŋic ku kuony tēnē rīc aye wēi, ago mīth kuony ku kōc kor bik ya rēer nē pial ku bik rōt cuōke wēēŋ.
- 3.3 Tē wēn thiāāk thok kenē dōōk wālē yiēnyde yic, mīth ku kōc kor aayeke gām yōk de ajuieer ee gēl nē lēētē tēēc de mīth ku thōn thiōkic thiāāk thook nē dhēl piēth de run.
- 3.4 Kōc lui ku kōc cē rōt gam aayeke bēi nē cīt ke rēēc yic ku juiir dhōl piēth ke mīth yiic ku kōc kor agokī wēlken ya luēl bic, bik ke cin aamat nē luoi ē tēkiic ku luēlki wēlken.

3.5 Akutnhīim anōŋ aciēer cīk tāau piny bīnē ke ciēŋ cōl alatueŋ wēn ye metē cin nē luōiic kuany cōk kuke kē ye mīth tāau ku kōc kor.

3.6 Akutnhīim aaye purthaa gam tēnē mīth ku kōc kor agokī ke cin mat nē luōiic kuka ye ya mākthuul nē kākēn juarkike, ku yenē kēnē ee labīnh de piōu cōla ril ku mukē rōt thīn.

Kēpiethē Pialē Meth jōt 4 – wuōt ku bēxi aayeke lēk, kuka ye mat thīn nē cotē nhial de pialē meth ku piath

Nē gēm mēt yīn kenē Kēpiethē Pialē Meth 4, akutnhom adhil bē, nē dhēl larok, ŋic:

4.1 Anīn/bēi aaye met thīn nē tēk riōōk mīthken.

4.2 Akutnhom e anīn ku wuōt cuōt rot ku jem kenē keek kē lāau nē biākde dhōlē pialē meth ku thōn thiāāk thook aye yōk.

4.3 Anīn ku wuōt anōŋ kē luelkī nē latueŋ ku ciēthē yic de lōōŋ ke akutnhom ku loioi piōōcē.

4.4 Anīn, kōc ē nyīin tīit ku wut aayeke lēk nē tēn ye akutnhom lui ku muk/mēc thīn.

Kēpiethē Pialē Meth jōt 5 – Thōōŋē tēk anjic loi ku kā wāac thek wīc keek nē lōŋjic ku nē luōi ē piōōcic

Nē gēm mēt yīn kenē Kēpiethē Pialē Meth 5, akutnhom adhil bē, nē dhēl larok, ŋic:

5.1 Akutnhom, nōŋ yīk amēlui (kōc lui) ku kōc cē rōt gam lui yic, ee yālet ke mīth deetiic ku kōc kor, ku gēm kuony ku dhukē nom tēnē kōc ŋōŋ nyīin.

5.2 Mīth ku kōc kor aaye yōk ke thōn, kuony ku ajuieer ke thīēc ē dakē piōu nē dhōl pieth nē ciēŋ, ee rōt yōk/caath ku puolic nē detde.

5.3 Akutnhom eeye nom tāau nē kā kōk ee mīth ku kōc kor tō kē ke cē rīāi wīc yii, mīth ku kōc kor nōŋ akōlkōl de ciēŋ ku thoŋ kuōtic, kōc wēn cī lēu bīkī cieŋ baai, ku mīth nyīr ee nyīr kōk tāac/lōōm, mīth rōr ee rōr kōk tāac/lōōm, amatrou, akather ku amatrou ku kōc kor.

5.4 Akutnhom eeye nom tāau nē kā kōkiic tēnē mīth Aboriginal ku kōc kor ku gēm/juek tē pieth de ciēŋ pieth tēnē keek.

Kēpiethē Pialē Meth jōt 6 – Kōc lui kenē mīth ku kōc kor aa lacōk kuka ye kony ago pialē meth nyuōoth ku piathē kāŋ tō nē lon piōōcē

Nē gēm mēt yīn kenē Kēpiethē Pialē Meth 6, akutnhom adhil bē, nē dhēl larok, ŋic:

6.1 Agōt, nōŋ yīk piētē/cōl de kēde, ciēthē yīic de kāŋe nyuōoth ku kōc lui ku kōc cē rōt gam nē lui de pucē yic de luui-tueeŋ, ŋōōrē tueŋ de pialē mīth ku piath.

6.2 amēlui thiāāk ku kōc cē rōt gam nē luōiic anōŋ ciēth de lui de mīth wālē akōkōl de ciēth thoŋ.

6.3 Amēluui kedhie ku kōc cē rōt gam nē luōiic aacē ciēt lajik yōk kuka ŋic mākthuliyaaken ke mīth ku kōc kor, nōŋ yīk tōōu/muōk de kā cī tōōu, rōmē thōn ku mākthuliyaa ke guel.

6.4 Ciēthē yic latueŋ kēnē ku muōkē/mēcē kōc aye tāau nē pial ku piath meth kōu.

Këpiethë Pialë Meth jöt 7 – Dhöl ke kä loi ke luël de këman ku käkë rëer riöök aaye tääu në kəc nhīim në biäkde mīth

Në gëm mēt yīn kenë Këpiethë Pialë Meth 7, akutnhom adhil bë, në dhël larok, njic:

7.1 Akutnhom anøj lõnj ee tääu në kä luël kööth banje meth wën ye loiloi bëi nhial alacar ku mäkthuliyaa ke bääny, amëluui ku kəc cë röt gam në luçoi yic, dhöl ke kuënyë cök de kä luël ke wääc, dhunë löönj kööth wälë lõnj de ciënj ku mäkthuliyaa agorë luui ku guëlë.

7.2 Dhöl pieth ke muñ ajuieerde kä luël keek aayeke deetiic në mīth ku kəc kor, anīn, amëlui ku kəc cë röt gam në luçoi yic, kuka pieth në banje ciënj.

7.3 Kä luël keek aayeke lööm apëi, ku dhuk ke nhīim ëmantönjë ku apëidīt.

7.4 Akutnhom anøj löönj ku dhöl ye kuany cök tō thīn wën ye gueel de kä luël ke ku käk ciënj riöök looi tënë akuma thiääk thook kenë keek, cök ë ye yen wälë cie yeen kë lõnj awīc në guël, ku mēt kenë kəc ee löönj tääu tēden.

7.5 Guël, kë cī thiaan kōu ku mäkthuliyaa ke löönj ke luui aaye dööt nhīim.

Këpiethë Pialë Meth jöt 8 – Amëluui ku kəc cë röt gam në luçoi aaci juiir në luçoi, tēet ku nyuuth në njic ago mīth ku kəc kor muk apieith në biäkde gīt ku piöök lotuenj

Në gëm mēt yīn kenë Këpiethë Pialë Meth 8, akutnhom adhil bë, në dhël larok, njic:

8.1 Amëluui ku kəc cë röt gam në luçoi yic aayeke piöök ku kony ke kubīk lõnj de akutnhom banje pialë meth ku piathë meth cök piny apieith.

8.2 Amëluui ku kəc cë röt gam në luçoi yic aa piöök ku thön yök kubīk dënyuuth de kënë mīth yiën tawik njic nøj yīk tawinjë looi mīth kök ku kəc kor.

8.3 Amëluui ku kəc cë röt gam në luçoi yic aa piöök ku thön yök ago wël ke pialë meth ku piathde bëer apieith ku kony māth ee tawik nyuçoth.

8.4 Amëluui ku kəc cë röt gam në luçoi yic aa piöök ku thön yök në biäkde të yīnjë yān ke ciënj ë pialë ciënj tēnøj mīth ku kəc kor.

Këpiethë Pialë Meth jöt 9 – Yān ciënjë thīn ku yonlain aaye pial ku piath juak këke koor lon bin mīth ku kəc kor yiën tawik

Në gëm mēt yīn kenë Këpiethë Pialë Meth 9, akutnhom adhil bë, në dhël larok, njic:

9.1 Amëluui ku kəc cë röt gam në luçoi yic aaye riānj tō banje yonlain ku yān ciënjë thīn tīnj ku ciëthki yic këke cīi mār nhīim në yinyë methdeen käken thian kööth, yök de thön, rëkrëk biäkë rëer ku purthaa ke piöc.

9.2 Banj yonlain aaye loi në të cīt tënë Lönjë Rëer akutnhom ku luçoi ë pial ku piath de meth ku piöc.

9.3 Ajuieerë muöök de rëec ee rëec looi döök akutnhom tääu e nhom, loiloi ku tënë rëer.

9.4 Akutnhīim wën ee kä cī yīk ku kånj luçoi tēnøj akuut kök ke diäk anøj löönjken ke yöc wën ye piethë mīth ku kəc kor cola pieth.

Këpiethë Pialë Meth jöt 10 – Cökë piny de Käpiethë Pialë Meth aye coolë ciesthë yic ku juak

Në gëm mët yin kenë Këpiethë Pialë Meth 10, akutnhom adhil bë, në dhël larok, ñic:

10.1 Akutnhom e coolë ciesth, them ku juæk luçoi de pialë mëth.

10.2 Käke riääk ë piöu luel ke, kä nuan kçc ku kä cë röt loi ke pial aayeke caariic ku tiñ kënë jçk keek ku cuçk de ajuier ago lätueñ ë juæk lëk.

10.3 Akutnhom e guel/cçol në yök de kä thiääk cï ciaathiic tënë Amëluui ku kçc cë röt gam në luçoi yic, wuöt ku anin ku mëth ku kçc kor.

Këpiethë Pialë Meth jöt 11 – Lööñ ku ajuier kuany ke cök aayekï gät piny en të ye akutnhom piath thïn kenë pial ë mëth ku kçc kor

Në gëm mët yin kenë Këpiethë Pialë Meth 11, akutnhom adhil bë, në dhël larok, ñic:

11.1 Lööñ ku ajuier kä kuany ke cök aaye Käpiethë Pialë Meth kedhië loi.

11.2 Lööñ ku ajuier kuany ke cök aaye gät piny kuka piçliic bi ke deetiic.

11.3 Dhöl piesth e ke looi ku thiëc de raan cie cin mat ee latueñ de lööñ ku ajuier kuany ke cök lëk.

11.4 Bäny ke tiäm ku gëm ë dhëëñ kenë lööñ ku ajuier kuany ke cök.

11.5 Amëluui ku kçc cë röt gam në luçoi yic ayekï deet ku cökki lööñ piny ku ajuier kuany ke cök.

 Akutnhim adhil bik dhac kë ke latueñ kenë Käpiethë Pialë Meth tö emen agut cë të bi Käpieth jöt jçk kë Alcthor ee nin 1 2022

Ee tēno yökë kuçony thïn?

Kçc ee Käpiethë Pialë Meth looi ku nhial akär wälë cirkat alëu bik thön gam ku kuçony ago akutnhim kony kubik jääl lo në kä Piesth jötiic. Ciesthë yic de kçc këñ loi de Käpiethë Pialë Meth wääc aye gam në Akutnhom de FAQ (rëk).

Yin lëu ba Amatnhom yuöp kenë thiëcthiëc wälë kä wicke

 Tëlepun: 1300 782 978 / (03) 8601 5281

 Imel: contact@ccyp.vic.gov.au

 Nem Wëphtait de Amatnhom: www.ccyp.vic.gov.au

Naa wic dugëer, kë yin yuöpë käke Gër ë wël cï göt ku Gërë Thok në 13 14 50 ku thiëc keek bik Amatnhom tënë Mith ku Kçc Kor 03 8601 5281 ic.